

Energidilemmat

Regeringen har tillsatt en energikommission och frågan om Sveriges framtida energiförsörjning ska åter upp på bordet. Något som sker med jämna mellanrum, och för mig är det som en Déjà vu från kärnkraftsomröstningen 1980.

Både politiker och näringsliv upprepar vad vi hört så många gånger att Sveriges basindustri måste ha fortsatt tillgång till billig elektricitet. Och lika säkert som amen i kyrkan kommer det förnybara att ställas mot både kärnkraft och fossileldade kraftverk.

Vattenkraften är basen, men även om man skulle offra ytterligare någon älv finns inga stora outnyttjade resurser hos det strömmande vattnet. Självklart ska man fortsätta bygga ut sol- och vindkraft, men det går inte att blunda för att de inte levererar någon ström när det är mörkt eller stiltje.

Att ta efter den globalt dominerande metoden att generera elektricitet i kraftverk eldade med kol eller naturgas borde, både med tanke på klimatet och med hänsyn till att de fossila resurserna är ändliga, vara uteslutet.

Kärnkraften sågs på 1960-talet som framtidens rena och kraftfulla källa för elektricitet och fram till slutet av 1980-talet byggdes globalt nästan tjugo kärnkraftverk om året, men de senaste 25 åren har antalet legat och stampat kring 400 verk. Det har stängts lika många som det har byggts nya och orsakerna är säkert flera. Riskerna både vid drift och hantering av det använda bränslet är uppenbara, men även krass ekonomi talar mot kärnkraften, där Finlands segdragna och dyra bygge är en näraliggande påminnelse. Tillgången på uran talas det tyst om, men liksom oljan är det en ändlig resurs. Peak Uran ligger enligt flera bedömare, bland annat WNA (World Nuclear Association), mindre än tio år in i framtiden.

Om jag nu avfärdar de fossila bränslena med hänsyn till klimatet, kärnkraften för att den är dyr, osäker och att uranet inte räcker, om jag inte ser att sol- och vind kan ge den kontinuerliga elförsörjning som industrin förväntar sig, vilka lösningar återstår då på vårt energidilemma?

Som jag ser det finns det bara en utväg och den stavas "lågenergisamhälle". Det är ingen enkel väg att gå, men att ställa ett överordnat krav på billig och ständigt flödande energi är lika intelligent som när George Bush den äldre som sa att den amerikanska livsstilen inte är förhandlingsbar. Båda är inget annat än önsketänkande. Det som inte är förhandlingsbart är de ekologiska och naturvetenskapliga gränserna.

Stellan Tengroth